

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 257/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť P., a. s., so sídlom B., zastúpenej advokátom JUDr. R. S., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 64/02 a vo veci o povolenie obnovy konania vedenej v súčasnosti pod sp. zn. 2 Cb 31/06 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. mája 2008 doručená sťažnosť P., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 64/02, a vo veci o povolenie obnovy konania vedenej v súčasnosti pod sp. zn. 2 Cb 31/06.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Medzi P., a. s. B. a D. B. bola uzatvorená dňa 30. 05. 2001 Zmluva o výrobe reklamy a zabezpečení reklamného priestoru...

Zhotoviteľ na základe tejto zmluvy prevzal od obchodnej spoločnosti P., a. s. zálohu vo výške 75 000,- Sk.

Nakoľko zhotoviteľ D. B. žiadnu činnosť podľa tejto zmluvy neuskutočnil a zálohu nevrátil, podali sme ako žalobcovia na Okresný súd v Kežmarku návrh na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 50 000,- Sk. Okresný súd v Kežmarku ako žalovaný návrhu vyhovel, vydal platobný rozkaz pod č. 1 Rob 133/02. Nakoľko vo veci bol podaný odpor. Okresný súd v Kežmarku vytýčil pojednávanie, ktoré sa malo uskutočniť, ako sme sa len neskôr dozvedeli, dňa 12. 09. 2002. V tomto štádiu konania došlo zo strany žalovaného k závažným pochybeniam, keď Okresný súd v Kežmarku po navrátení predvolánky ustanovil žalobcovi opatrovníka a celú vec prejednal v neprítomnosti žalobcu. Žalobca takto neobdržal žiadnu predvolánku, o priebehu konania nemal žiadnu vedomosť a o vydanom a bohužiaľ aj právoplatnom rozsudku sa dozvedel až po doručení prípisu právneho zástupcu, ktorým vyzval žalobcu o náhradu trov právneho zastúpenia.

Žalobca nemohol vo veci podať riadny opravný prostriedok a preto sa pokúšal podaním zo dňa 06. 02. 2006 zaslaným na Generálnu prokuratúru SR dosiahnuť zrušenie právoplatného rozsudku cestou mimoriadneho dovolania. Tento podnet na podanie mimoriadneho dovolania bol však neúspešný.

Na Okresný súd v Kežmarku bol podaný dňa 09. 02. 2006 návrh na obnovu konania, ktorým sa žalobca domáha povolenia obnovy konania vedeného pôvodne na Okresnom súde v Kežmarku pod č. 2 Cb 64/02, konanie o obnovu je vedené pod č. 2 Cb 31/06...

Od zaslania výzvy na zaplatenie súdneho poplatku ohľadne návrhu na obnovu konania Okresný súd v Kežmarku neuskutočnil žiaden konkrétny procesný úkon, čo nasvedčuje jeho nečinnosti. Bol preto vyzvaný podaním z 04. 04. 2008 o odstránenie prieťahov v tomto konaní...

Poznamenávam, že po podaní návrhu na obnovu konania bol klient vyzvaný o zaplatenie súdneho poplatku až po uplynutí 2 rokov a tento bol uhradený 09. 04. 2008.

Som presvedčený, že v danom prípade sa jedná o závažné prieťahy v konaní. Zbytočné prieťahy v tomto konaní naznačuje najmä neprimerane dlhá konania ako aj tá skutočnosť, že odporca od podania vo veci neuskutočnil žiaden procesný úkon...

S poukazom na uvedené skutočnosti navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky v tejto veci nasledovne rozhodol:

1. Základné právo P., a. s. v B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Kežmarku v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 64/02 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Kežmarku prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Cb 64/02 konať bez zbytočných prieťahov.

3. P., a. s. B. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 50 000,- Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd v Kežmarku povinný tomuto vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci, proti ktorému sťažnosť smeruje, nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva označeného sťažovateľom pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (v danom prípade všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, II. ÚS 76/06).

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľky, aj keď v danom prípade na rámec uvedeného zobrať do úvahy aj skutočnosti, ktoré namietala v odôvodnení sťažnosti t. j. nečinnosť okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 31/06 o jej návrhu na povolenie obnovy konania.

Z obsahu sťažnosti teda vyplýva, že jej predmetom je predovšetkým namiatané porušenie označených práv v právnej veci sťažovateľky vedenej pod sp. zn. 2 Cb 64/02 (uvedené v jej petite), ktorá bola podľa sťažovateľky nezákonne právoplatne skončená, ale tiež i konanie o povolenie obnovy tohto konania, ktoré stále prebieha na okresnom súde pod sp. zn. 2 Cb 31/06.

1. Ústavný súd na okresnom súde zistil, že napadnuté konanie sp. zn. 2 Cb 64/02 okresného súdu bolo právoplatne skončené 12. februára 2003.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02, III. ÚS 172/05) sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04).

Meritórne konanie o námietke porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je účelné a v zásade prípustné v prípade, ak by ústavný súd bol takýmto konaním spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými prietáhmi. V čase podania sťažnosti ústavnému súdu, t. j. 15. mája 2008, už bol stav právnej neistoty sťažovateľky odstránený.

Okresný súd už teda nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietáhy v ňom. Tento stav viedol ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov k záveru, že sťažnosť sťažovateľky je v tejto časti zjavne neopodstatnená (m. m. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 1/05).

Na základe uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala nezákonný postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 64/02, mohol ústavný súd odmietnuť aj ako podanú oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03).

Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre

včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka sa o namietaných skutočnostiach týkajúcich sa údajného nezákonného postupu okresného súdu v predmetnom konaní dozvedela najneskôr 9. februára 2006, keď podala návrh na povolenie obnovy konania. Sťažnosť však ústavnému súdu podala až 15. mája 2008, t. j. v čase, keď už nepochybne uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom.

2. Sťažovateľka namietala v odôvodnení sťažnosti aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní okresného súdu o jeho návrhu z 9. februára 2006 na povolenie obnovy konania, ktoré je vedené pod sp. zn. 2 Cb 31/06, tým, že vôbec nekonal viac ako dva roky.

Účelom označených práv v súdnom konaní môže byť aj potreba, aby u osoby, o ktorej občianskom práve alebo záväzku má rozhodnúť súd, bol stav jej právnej neistoty odstránený právoplatným súdnym rozhodnutím v primeranej lehote.

Právna neistota sťažovateľky vyvolaná jej návrhom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cb 64/02 bola odstránená rozsudkom okresného súdu z 12. septembra 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 12. februára 2003. Týmto rozsudkom bola žaloba sťažovateľky zamietnutá a bola jej uložená povinnosť uhradiť trovy konania žalovanému v sume 6 480 Sk, čiže okresný súd rozhodol právoplatne o jej návrhu.

Právoplatný rozsudok okresného súdu z 12. septembra 2002 predstavoval prekážku veci rozhodnutej, pretože podľa § 159 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj, „OSP“) len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Sťažovateľka chcela dosiahnuť zmenu právoplatného rozsudku okresného súdu z 12. septembra 2002 prostredníctvom mimoriadneho opravného prostriedku, obnovy konania, a preto podala 9. februára 2006 návrh na obnovu konania. Toto konanie nie je ešte právoplatne skončené.

Podľa § 234 ods. 1 OSP návrh na obnovu konania súd uznesením buď zamietne, alebo obnovu konania povolí. V zmysle ods. 3 citovaného ustanovenia povolením obnovy konania odkladá sa vykonateľnosť rozhodnutia o veci.

Podľa § 235 ods. 1 OSP len čo nadobudne rozhodnutie o povolení obnovy právoplatnosť, súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. Pritom prihliadne na všetko, čo vyšlo najavo ako pri pôvodnom konaní, tak aj pri prejednaní obnovy.

Podľa § 235 ods. 2 OSP ak súd zistí, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne, zamietne uznesením návrh na jeho zmenu. Ak súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej zmení, nové rozhodnutie nahradí pôvodné rozhodnutie.

Ústavný súd k tomu poznamenáva, že v konaní o návrhu na obnovu konania – v štádiu do rozhodnutia o povolení obnovy konania alebo rozhodnutia o zamietnutí návrhu na obnovu konania – nie je aplikovateľný čl. 48 ods. 2 ústavy v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože nejde o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku a odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím vo veci. Takéto rozhodnutie už bolo totiž vydané v pôvodnom konaní, v zmysle § 159 ods. 1 OSP predstavuje prekážku veci rozhodnutej a túto nemožno prejednávať znova.

Prekážka veci rozhodnutej odpadne len nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o povolení obnovy konania podľa § 235 ods. 1 OSP, keď súd bez ďalšieho návrhu vec znova prejedná. V tomto štádiu už preto ide o rozhodovanie o občianskom práve alebo záväzku, odstránenie stavu právnej neistoty v primeranej lehote právoplatným rozhodnutím o návrhu na zmenu rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní, a teda aplikovateľnosť čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) v časti týkajúcej sa práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov.

Pri obnove konania podľa Občianskeho súdneho poriadku môže byť základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj čl. 6 ods. 1

dohovoru) porušené len v štádiu po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia o povolení obnovy konania (napr. III. ÚS 191/02).

Pretože o návrhu sťažovateľky na obnovu konania z 9. februára 2006 okresný súd dosiaľ nerozhodol právoplatne povolením obnovy konania, resp. zamietnutím jej návrhu na obnovu konania nemohlo ani dôjsť k porušeniu označených práv, a preto ústavný súd jej sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. septembra 2008